

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 20CoCsp/36/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8720201509
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 10. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Boroň
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8720201509.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Michala Boroňa a členiek senátu JUDr. Daniely Babinovej a JUDr. Viery Kandrikovej v spore žalobkyne: U. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom S. XXXX/XX, F., právne zastúpenej: JUDr. Ambróz Motyka, advokát, Nám. SNP 7, Stropkov, IČO: 35 510 722, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, právne zastúpenému: JUDr. Katarína Hegedúšová, advokátka so sídlom Majerníkova 3/A, Bratislava - mestská časť Dúbravka, IČO: 42 185 190, v konaní o primerané finančné zadostučinenie s prísl., o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Poprad č.k. 12Csp/36/2020-111 zo dňa 24.05.2021, takto

rozhodol:

I. Potvrdzuje sa rozsudok vo výroku I. a III.

II. Žalobkyni sa voči žalovanému priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %, o výške ktorej rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Poprad (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol takto:
„I. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi primerané finančné zadostučinenie vo výške 500,- Eur, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.
II. V prevyšujúcej časti žalobu zamietajú.
III. Žalobca má voči žalovanej nárok na náhradu trov v rozsahu 100 % s tým, že o výške tejto náhrady rozhodne súd I. inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí.“

1.1. V odôvodnení svojho rozhodnutia okrem iného uviedol, že žalobkyňa sa žalobou doručenu súdu dňa 25.05.2020 domáhala, aby zaviazal žalovaného zaplatiť jej primerané finančné zadostučinenie vo výške 940,- eur. Zároveň si uplatnila náhradu trov konania. Žalobu odôvodnila tým, že dňa 12.10.2012 so žalovaným uzatvorila zmluvu o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej jej žalovaný poskytol finančné prostriedky vo výške 1.400,- eur. Celkovú čiastku, ktorú bola povinná vrátiť predstavovala 2.570,- eur. Žalovanému formou splátok uhradila celkom 2.340,- eur. V súdnom konaní pred Okresným súdom Poprad pod sp. zn. 9Csp/200/2017 si uplatnila nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia voči žalovanému s odôvodnením, že poskytnutý spotrebiteľský úver bol bezúročný a bez poplatkov. Rozsudkom Okresného súdu Poprad zo dňa 17.05.2018 č.k. 9Csp/200/2017-60 súd zaviazal žalovaného k povinnosti zaplatiť jej 940,- eur a vo výroku II. určil namietanú zmluvnú podmienku ako neprijateľnú. Na základe odvolania žalovaného súd II. inštancie rozsudkom zo dňa 31.01.2019 potvrdil prvostupňové rozhodnutie.

Ďalej uviedol, že v pôvodnom konaní vedenom na Okresnom súde Poprad pod sp.zn. 9Csp/200/2017 bola žalobkyňa v spojení s rozhodnutím súdu druhej inštancie úspešná vo vzťahu k žalobnému návrhu na

vydanie bezdôvodného obohatenia a určenia neprijateľnej zmluvnej podmienky. Žalobkyňa sa domáhala nie porušenia akéhokoľvek práva, ale porušenia práva spotrebiteľa ustanoveného zákonom č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, ktorý je osobitným zákonom. Súd posúdil spotrebiteľskú zmluvu ako bezúročnú a bez poplatkov. Žalobkyňa sa v tomto prípade úspešne domohla svojho práva, a teda boli splnené všetky zákonné predpoklady vyplývajúce z hypotézy ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Základ nároku na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia je teda daný. Pokiaľ sa týka výšky priznaného finančného zadosťučinenia, za primerané v prejednávanej veci považoval finančné zadosťučinenie vo výške 500,- eur, nakoľko takto priznané finančné zadosťučinenie je určitou satisfakciou žalobkyni za stav, ktorý musela v dôsledku konania žalovaného, ktorý ju priviedol do stavu neistoty, dlhšiu dobu trpieť a je aj sankciou postihujúcou žalovaného, ktorý závadne konal, pričom, ako konštatuje súd druhej inštancie, závadný stav ohľadne vyhlásenej neprijateľnej zmluvnej podmienky bol žalovanému známy z množstva rozhodnutí.

Z týchto dôvodov vyhodnotil procesnú obranu žalovaného pre nesplnenie zákonných podmienok pre priznanie nároku ako nedôvodnú. Čiastočne prihliadol k procesnej obrane žalovaného spochybňujúcej výšku uplatneného nároku, no sám je rovnako povinný výšku nároku podrobiť úvahe súdu. V prevyšujúcej časti súd žalobu zamietol ako nedôvodnú.

O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku.

2. Proti tomuto rozhodnutiu podal odvolanie žalovaný, ktorý okrem iného uviedol, že konanie žalobkyne formou žaloby na priznanie finančného zadosťučinenia nie je adekvátne okolnostiam. Žalobkyňa sa teda mohla brániť primerane aj iným spôsobom, než zľahčovaním svojho neobozretného a ľahostajného konania. Mal za to, že domáhanie primeraného finančného zadosťučinenia žalobkyňou, nezodpovedá požiadavke všeobecnej spravodlivosti, nebolo by vhodné ju priznať a nebola náležitým spôsobom odôvodnená. Navrhol napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Zároveň si uplatnil náhradu trov konania.

3. Žalobkyňa vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného navrhla napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdiť a zároveň si uplatnila náhradu trov odvolacieho konania.

4. Krajský súd v Prešove (ďalej len odvolací súd) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“), vzhľadom na včas podané odvolanie preskúmal napadnuté uznesenie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

5. V prípade porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 v znení neskorších predpisov a osobitnými predpismi, medzi ktoré sa zaraďuje i Občiansky zákonník, vzniká spotrebiteľovi právo na primerané finančné zadosťučinenie. Toto právo vyplýva z ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov, podľa ktorého proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom. Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinností ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinností ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

6. Vychádzajúc z tohto ustanovenia predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je úspešne uplatnenie porušenia práva alebo povinností ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zo strany spotrebiteľa na súde. Zákon teda nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma. Postačuje ak k takémuto porušeniu práva alebo povinností dôjde.

7. V tejto súvislosti je potrebné dodať, že v súčasnosti účinné znenie ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. ešte zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadosťučinenia, pretože toto sa v súčasnosti poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinností ustanovenej zákonom

č. 250/2007 Z.z. v znení neskorších predpisov alebo osobitnými predpismi bolo spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi. Od 10.06.2013 právo na primerané finančné zadosťučinenie vzniká už úspechom spotrebiteľa na súde v otázke preukázania porušenia práva alebo povinností ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z.z. v znení neskorších predpisov alebo osobitnými predpismi.

8. Čo sa týka úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinností, ako predpokladu pre priznanie práva na primerané finančné zadosťučinenie, tento je naplnený vtedy, ak si spotrebiteľ uplatní porušenie práva alebo povinností žalobou proti dodávateľovi.

9. K uplatneniu práva na primerané finančné zadosťučinenie nemôže dôjsť kedykoľvek. Toto právo vzniká v zmysle ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov po tom, čo zo strany spotrebiteľa dôjde k úspešnému uplatneniu porušenia práva alebo povinností na súde. Či došlo k úspešnému uplatneniu porušenia práva alebo povinností na súde vyplynie až z právoplatného rozhodnutiu súdu vydaného vo veci samej.

10. Z obsahu spisu považuje odvolací súd za nepochybné, že Okresný súd Poprad rozsudkom č.k. 9Csp/200/2017-60 zo dňa 17.05.2018 v konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia prvým výrokom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni 940,- eur a vo výroku II. určil, že zmluvná podmienka v Zmluve o úvere č. XXXXXXXXX zo dňa 12.10.2012 uvedená v bode 10 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru v znení: „Dlžník uznáva dlžnú sumu vrátane poplatku v celej výške na základe tejto zmluvy ako svoj dlh voči veriteľovi, čo do dôvodu aj výšky tak, ako je uvedené v tejto zmluve a zaväzuje sa ju uhradiť v mesačných splátkach tak, ako je uvedené na prvej strane tejto zmluvy. Tretina poplatku predstavuje dohodnutý úrok a zvyšné dve tretiny zahŕňajú náklady na vypracovanie a uzatvorenie Zmluvy o úvere spolu so všetkou administráciou s tým spojenou.“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Žalobkyni priznal voči žalovanému právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Podľa odôvodnenia rozsudku úverová zmluva neobsahuje zákonom požadované náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a), f), i), j), k), y) uvedeného zákona platného a účinného v čase podpisu zmluvy, preto je potrebné poskytnutý úver považovať za bezúročný a bez poplatkov podľa § 11 ods. 1 písm. a) uvedeného zákona. Nakoľko sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov, žalovaný sa na úkor žalobkyne bezdôvodne obohatil.

10.1 Krajský súd v Prešove rozsudkom č.k. 20Co/172/2018-150 zo dňa 31.01.2019 rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správne, pričom uviedol, že výška úrokovej sadzby ako obligatórna náležitosť zmluvy musí byť uvedená priamo v zmluve, nestačí len jej uvedenie vo VPPÚ. Rovnako výška úrokovej sadzby nie je konkrétne číselne vyjadrená, ale je uvedená ako tretina poplatku, teda spotrebiteľ musí jej výšku zistiť matematickým výpočtom. Takýto spôsob uvedenia výšky úrokovej sadzby podľa názoru odvolacieho súdu nezodpovedá požiadavkám zákona č. 129/2010 Z.z. K neprijateľnosti poplatku uvedeného v bode 10 VPPÚ odvolací súd poukázal na množstvo rozhodnutí, ktorými bola táto podmienka vyhlásená za neprijateľnú, a ktoré sú žalovanému známe (rozsudok Okresného súdu Prešov č.k. 8C/94/2016 zo dňa 31.05.2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č.k. 11Co/42/2017 zo dňa 30.11.2017, rozsudok Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 10C/99/2015 zo dňa 30.08.2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č.k. 9Co/138/2018 zo dňa 13.12.2018, rozsudok Okresného súdu Prešov č.k. 17C/101/2016 zo dňa 27.06.2016 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č.k. 20Co/195/2016 zo dňa 27.07.2017).

11. Právoplatným ukončením konania vo veci sp.zn. 9Csp/200/2017 Okresného súdu Poprad, bol naplnený predpoklad úspešného uplatnenia porušenie práva alebo povinností umožňujúci žalobkyni požadovať od žalovaného právo na primerané finančné zadosťučinenie.

12. Odvolací súd, vzhľadom na spotrebiteľom úspešné uplatnenie porušenia práva voči dodávateľovi uvádza, že súd prvej inštancie správne postupoval, keď žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni primerané finančné zadosťučinenie. Je potrebné si ozrejmiť, že bol to práve žalovaný, ktorý koncipoval obsah formulárovej zmluvy o úvere, ktorá obsahovala neprijateľnú zmluvnú podmienku a neobsahovala náležitosti vyžadované zákonom.

13. Pri dôvodnosti uplatneného nároku na priznanie finančného zadosťučinenia, vzal odvolací súd do úvahy aj to, že konanie žalovaného bolo spôsobilé negatívne zasiahnuť do majetkovej sféry spotrebiteľky a potenciálne ohroziť jej sociálny či rodinný život. Zároveň zohľadnil aj postoj spotrebiteľky, ktorá sa aj napriek jej postaveniu slabšej zmluvnej strany vo vzťahu k dodávateľovi rozhodla brániť svoje

spotrebiteľské práva a prispela tak k dosiahnutiu vyššej kvality života, mysliac pri tom na to, že vďaka žalobkyni vyšlo najavo, že dodávateľ uzatvára formulárové zmluvy o úvere so spotrebiteľmi, ktoré obsahujú neprijateľné zmluvné podmienky.

14. Odvolací súd je toho názoru, že je opodstatnené, aby spotrebiteľia poukazovali na nedostatky formulárových spotrebiteľských zmlúv a predišli tak bezdôvodným obohateniam dodávateľov.

15. Pokiaľ ide o výšku finančného zadosťučinenia, táto závisí od úvahy súdu. Pri jej určovaní sa zohľadňujú rôzne kritériá, a to intenzita, časové trvanie závadného konania, satisfakčná a sankčná funkcia a pod. Žalovaný si vo vzťahu k žalobkyni uplatňoval finančné plnenie na ktoré nemal nárok, vyvolal u nej stav právnej neistoty, ktorý musela riešiť podanou žalobou.

16. Odvolací súd preto považoval za primeranú výšku finančného zadosťučinenia sumu 500,- eur, a to aj s ohľadom na intenzitu zásahu žalovaného do práva žalobkyne ako spotrebiteľa, ktorá sa musela brániť tým, že podala žalobu na súd. Zároveň zohľadnil aj to, že odvolanie podal len žalovaný.

17. Odvolací súd je toho názoru, že aj bez stanovenia kritérií výšky primeraného finančného zadosťučinenia, treba vychádzať z toho, že toto má plniť jednak funkciu satisfakčnú, jednak funkciu sankčnú tak, aby dostatočne odradilo dodávateľa od nekalého konania, ktorého sa dopustil voči úspešnému spotrebiteľovi a jednak podľa názoru súdu ho treba chápať aj ako odmenu za to, že sa spotrebiteľ pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojím úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že možno predpokladať, že dodávateľ sa konania, ktorého sa dopustil voči nemu, už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí, prípadne sa ho nedopustí v takej intenzite.

18. V dôsledku konania žalovaného bola žalobkyňa nielenže vystavená bezprostredne hroziacej majetkovej ujme, nad rámec uvedeného bola nútená chrániť svoje práva súdnou cestou. Nie je snád ani potrebné pripomínať, že súdne konania sú stresujúcim zážitkom, vyplývajúcim z obáv z výsledku sporu či možnosti vzniku ďalšej majetkovej ujmy, v podobe náhrady trov konania protistrane, v prípade neúspechu v konaní.

19. Vecne správny výrok o priznaní finančného zadosťučinenia zodpovedá vecne správny výrok o nároku na náhradu trov konania. Za daného stavu odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti a v súvisiacom výroku o trovách konania ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1 CSP).

20. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní bola úspešná žalobkyňa, preto jej vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči neúspešnému žalovanému v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

21. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolať musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolenie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).